

Suomen puolustus on kunnossa

Ministeri Jussi Niinistön perintö

Teksti: **Hasse Vallas**

Jussi Niinistö jää historiaan maamme toistaiseksi kansainvälisimpänä puolustusministerinä, kun hänen virkakautensa päättyy eduskuntavaalien jälkeen. Hänen kaudellaan on puolustuksemme kansainvälistä yhteistyötä suunniteltu ja harjoitettu yhä laajemmin. Erityistä konkretiaa ovat olleet eri maiden kanssa solmitut yhteistyösopimukset. Niistä ehkä merkittävimpänä kolmikantainen Yhdysvalloissa Pentagonissa allekirjoitettu yhteistoimintasopimus Yhdysvaltain, Ruotsin ja Suomen kesken.

Puolustusministeri Jussi Niinistö on toiminut aktiivisesti puolustukseemme liittyneiden asioiden osalta kotimaassa kuin myös kansainvälisten suhteiden ja sopimusten osalta. Kuva: Puolustusministeriö.

Siiwet-lehti on saanut vajaan tunnin ajan haastatella pian postinsa jättävää puolustusministeri Jussi Niinistöä. Niinistö on filosofian tohtori ja hän ollut muun muassa sotahistorian dosenttina Maanpuolustuskorkeakoulussa.

Kasarmin torin varressa sijaitsee arkkitehti **Carl Ludvig Engelin** vuonna 1819 piirtämä ja mittava Venäjän keisarin useiden vuosien ajan rakennuttama Kaartin kasarmi, josta tuli myöhemmin Suomen Valtioneuvoston alaisen Puolustusministeriön rakennus. Minut ohjataan neuvotteluhuoneeseen, joka kantaa nimeä Marski. Ministeri kertoo huoneen olevan Marskin perinnehuone, erilaisine muistoesineineen. Suurelle pöydälle on katettu kahvitarjoilu. Niinistö kertoo pöydän olleen Marskin karttapöytänä hänen Mikkelin päämajassaan. Länän on myös ministerin poliittinen avustaja **Petteri Leino**, joka on palvellut aikanaan sotilasmestarina puolustusvoimissa.

Kansainvälistä yhteistyötä

Puolustusministeriön 100-vuotishistoriakirjan mukaan Suomen puolustuksen kehittäminen on aina ollut ongelmallista. Miten on nykyinen puolustusministeri kokenut oman roolinsa kuluvalle vaalikaudella?

– Julkisuudessa on tullut oltua ja ehkä enemmän kansainvälisistä asioista kuin kansallisista, vaikka tällä vaalikaudella on itse asiassa tehty enemmän tämän kansallisen puolustuksen eteen, ainakin lainsäädäntötasolla kuin monen hallituskauden aikana yhteensä. Mediaa kiinnostavat nämä kansainväliset yhteistoiminta-asiakirjat, vaikka olenkin tällaisen kansallisen puolustuksen ministeri, Niinistö arvioi.

Yhteistyöasiakirjoista merkittävimpänä Niinistö pitää Ruotsin ja Yhdysvaltojen kanssa, jopa kolmikantaisesti solmittua sopimusta. Eri sopimusten jatkuvuus on herättänyt kysymyksiä, kun maiden hallinnot vaihtu-

vat. Ruotsissa puolustusministerinä uudessa hallituksessa jatkaa edelleen **Peter Hultqvist**, mutta Yhdysvalloissa puolustusministeri vaihtui dramaattisesti. Niinistö ei ole huolestunut, vaan vakuuttaa, että hallintojen tasolla yhteistyö tulee jatkumaan. Niinistä näkee, että sopimukset velvoittavat myös seuraajaa, ellei seuraaja sitten toisin päättää omissa poliittisissa linjanvedoissaan.

– Yhteistyö alkoi Ruotsin kanssa merivoimista ja rakennamme nyt yhteistä merivoimien osastoa. Meillä on Suomen, Ruotsin ja Norjan ilmavoimien kesken pohjoisessa lähes viikoittain cross border -lentoharjoituksia, josta kaikki hyötyvät, kun harjoitellaan isommilla kokoonpanoilla. Ehdotin Ruotsissa, Sälenin turvallisuuspoliittisessa konferenssissa, että pidettäisiin myös maavoimien kesken pohjoisessa rajat ylittävää harjoitustoimintaa. Pohjoismaisesta yhteistyöstä ja muusta yhteistyöstä on tullut uusi normaali ja se on hyvä, Niinistö summaa.

Niinistöä harmittaa, ettei kotimainen harjoitustoiminta saa paljoakaan huomiota mediassa. Varusmiehet, reserviläiset ja kantanäkökenttä tekevät hyvää työtä jatkuvasti maalla, merellä ja ilmassa. Ehkä tämä kansainvälinen toiminta on mediaseksikkäämpää, mikä ehkä vääristää sitä kuvaa. Isossa kuvassa kansainvälinen yhteistoiminta on kuitenkin vain kymmenesosa Suomen kaikes- ta harjoitustoiminnasta

Ruotsi-yhteistyö

Onko meillä Suomessa parempi mielikuva Ruotsin puolustuksesta kuin mitä se alasajon jäljiltä todellisuudessa on?

– Ruotsi käyttää melkein kaksi kertaa enemmän puolustukseen kuin Suomi, tänä vuonna 5,8 miljardia euroa, ja heillä on kymmenmiljoonainen kansakunta, joka on kehittänyt modernin hävittäjän ja sukellusveneseen. Se on uskomaton suoritus. Kuitenkin bruttokansantuotteena panostus taitaa olla vain 1,1 prosenttia. Käyrä on ylöspäin. Siitä on pitkä matka kylmän sodan aikaisiin lukemiin, kun se oli kaksi–kolme prosenttia bruttokansantuotteesta. Ruotsissa oli 1950-luvulla 1 000 ensilinjan hävittäjää. Silloin heillä oli uskottava puolustus. Puolustusministeri Peter Hultqvistilla on vilpittönsä yritys rakentaa Ruotsiin uudelleen uskottavaa puolustusta.

– Ruotsin oli tarkoitus viime vuonna kouluttaa 4 000 varusmiestä, joka on rekrytointialusta ammattisotilaan uralle. Olen kuullut,

että oli aika vaikeaa saada 4 000:ta kasaan. Tänä vuonna on tarkoitus kouluttaa 5 000. Kun otetaan huomioon, että heillä on melkein kaksinkertainen ikäluokka kuin Suomessa, kouluttaa Suomi 21 000, niin kyllä Suomen kannattaa olla hyvin tarkkana, jos luovutaan yleisestä asevelvollisuudesta, niin on erittäin vaikeaa saada riittävää potentiaalia. Ei ole minun tehtäväni arvostella Ruotsin puolustusjärjestelmää. Voin tietysti sanoa, että he ovat tehneet virheitä ja maksaneet siitä kovan hinnan ja korjausliikkeet vievät aikansa.

Niinistö kertoo tavanneensa Peter Hultqvistin neljän vuoden aikana 48 kertaa ja tavoitteena on saada 50 kertaa täyteen. Kun Hultqvistin jatkopesti alkoi, kävi hän nyt ensivisiitillään Suomessa. Seuraavassa Nato-tai EU-kokouksessa ministerit tapaavat siten 50:n kerran, jolloin on luvassa kakkukahvit. Niinistö vitsailee, että tarkoitus on päästä *Guinnessin ennätysten kirjaan*.

– Hultqvistilla on myös ulkopoliittista roolia, mitä minulle ei ole. Tässä mielessä hän on aika vahva ministeri, hän on pääministeri **Löfvenin** luottomies ja puolueen uskollinen soturi.

Kansainväliset sopimukset ja harjoitukset

Suomi on tehnyt isäntämaasopimuksia, joissa yhtenä tavoitteena on avun antaminen ja avun vastaanottokyvyn luominen puolustusvoimillemme. Tämä kaikki perustuu puolustusselontekoon, joka on parlamentaarisesti hyväksytty, yksikään parlamentaarinen puolue ei ole sitä eduskuntakäsittelyssä kritisoinut – vasemmistoliitto enemmänkin hävittäjäasiaa. Tällä hallituskaudella Suomi teki presidentti **Barak Obaman** hallinnon kanssa kahdenvälisen sopimuksen. Nyt presidentti **Donald Trumpin** aikana on arveltu linjan muuttuvan, mutta Trumpin hallinnon kanssa tehtiin kuitenkin kolmen välinen sopimus yhdessä Ruotsin kanssa.

– Washingtonista viimeksi saadun viestin mukaan, vaikka puolustusministeri James Mattis joutuikin eroamaan, tämä yhteistyö jatkuu edelleen. Virkamieskunnalla on ohjenuora sen yhteistyöasiakirjan kautta, koska Pentagonhan on valtava virasto, Niinistö kertoo.

Ministeriössä on näkemys siitä, kuka tänne seuraavaksi ministeriksi tulee, niin tähän linjaan on sitouduttu tasavallan presidentistä lähtien.

Maavoimien mekanisoitujen joukkojen vuosiharjoitus Arrow on vuosittain keväällä Niinisalossa. Viime vuonna siihen osallistui yhdysvaltalaisia ja norjalaisiakkin joukkoja. Abrams-taistelupanssarivaunut olivat ensimmäistä kertaa Suomessa. Merkillä pantavaa oli, että ne olivat Yhdysvaltain Norjassa olevista kalliiosuojista tuotua kalustoa. Harjoitus herätti jonkinasteista kohua Suomessa.

– Me harjoitelimme ensimmäistä kertaa sellaisen kaluston kanssa, joka todellisessa tilanteessa voisi Suomeenkin apuun tulla. Tällaista käytännönläheistä harjoitustoimintaa olemme pyrkineet järjestämään. Ilmavoimien apuhan tulee paljon nopeammin, mutta myös tä-

tä maavoimien apua on pyritty kehittämään.

– Kävin Pirkkälässä katsomassa A-10 Warthog – pahkasika – maataistelukoneita, potki-

massa renkaita ja istuin ohjaamossakin. Koneet olivat tulleet suoraan Irakista. Koneissa oli lommoja nokassa, niin että koneita vastaan oli ammuttu. Tämä ei herättänyt erityistä kohua, että A-10:t harjoitteli meidän Hornetien kanssa. On vaikea sanoa, että mistä tämä harjoituskohu milloinkin tulee, Niinistö ihmettelee.

Euro-armeijan merkitys

Niinistö näkee, että meillä Suomessa otetaan aina aika vakavasti, mitä Saksan ja Ranskan johtajat sanovat.

– Mitään EU-armeijaa ei olla muodostamassa. **Macronin** ja **Merkelin** puheet ovat retoriikkaa. Ehkä paremmin pitäisi puhua eurooppalaisten armeijasta kuin Euroopan armeijasta. Mitään EU-tason avunantoautomaatiikkaa ei ole Eurooppaan syntymässä. Tässä on enemmänkin kyse siitä, että EU-maat ottaisivat enemmän vastuuta puolustuksestaan kuin aikaisemmin, kun luottivat Yhdysvaltain apuun. Siinä on erilaisia pidäkkeitä, etenkin Saksalla, joka ei halua historiallisista syistä kasvaa liian suureksi sotilasmahdiksi. Ranskalla taas ei ole mitään henkisiä pidäkkeitä kasvattaa sotilaallista mahtiaan,

”Mitään EU-armeijaa ei olla muodostamassa. Macronin ja Merkelin puheet ovat retoriikkaa.”

Jussi Niinistön mielestä olisi hyvä, jos Suomen ilmavoimat voisivat vielä harjoitella A-10 maataistelukoneiden kanssa maantietukikohtiin laskeutumista kuten Virossa on tehty. Kuva: Puolustusministeriö.

mutta sisäpoliittisia on. Nämä kaksi mahtia toimivat nyt suhteellisessa yhteisymmärryksessä ja heillä on omat kehysvaltioaloitteensa, joissa Suomikin on mukana.

– Näitä aloitteita merkittävämmäksi nostaisin kuitenkin EU:sta poistuvan Ison-Britannian Joint Expeditionary Force eli JEF-joukon. Se on kaikkein konkreettisin ja käytännönläheisin hanke. Kyse on noin 10 000 sotilaan sotakoneesta, johonka Suomikin voi halutessaan osallistua. Sitä voidaan käyttää evakuointioperaatioihin tai sitten ihan puhtaasti sotilaallisiin operaatioihin. Se on ehkä Suomen kansainvälisen osallistumisen merkittävin kehityspotentialimuoto tulevaisuudessa. EU:n taisteluosastot ovat pelkkä vitsi, Niinistö kuittaa.

Uskottava itsenäinen puolustus?

Miten ministeri perustelee valtiovallan mantraa, jonka osa kansalaisista kyseenalaistaa ja vetoa Nato-jäsenyyteen?

– Meillä on pohjoisen Euroopan suurimmat sodan ajan joukot. Tällä vaalikaudella sodan ajan vahvuus on nostettu 280 000 sotilaaseen. Lainsäädäntöä on muutettu niin, et-

tä meillä on tuhansia miehiä ja vapaaehtoisia naisia valmiudessa. Valmiusjääkärijärjestelmä on minun kauteni uutuuksia. Kirjoitimme kirjeen oikeuskanslerille, että voiko varusmiehiä käyttää myös vaarallisissa tehtävissä ennen

reserviä? Saimme vastauksen, että varusmiehiä voidaan käyttää, kunhan heillä on riittävä koulutustaso saavutettuna. Sen jälkeen me perustimme tämän valmiusjääkärijärjestelmän. Maailman edullisimmalla taval-

la Suomeen luotiin valmiutta. Meillä on nyt jatkuvasti tuhansia sotilaita käytettävissä, kun meillä aikaisemmin oli vain 50 Utin erikoisjääkäriä, Niinistö iloitsee.

Ministeri painottaa vaikuttaneensa ministerikaudellaan aktiivisesti materiaalihankintoihin. Viime vaalikausi oli onneton maavoimien materiaalihankintojen osalta, koska puolustusvoimauudistus oli suunniteltu, mutta Jyrki Kataisen hallitus lätkäisi siihen vuonna 2011 vielä 200 miljoonan euron säästövaateen. Lopulta noin kymmenes osa puolustusbudjetista otettiin pois. Maavoimien monia hankkeita jouduin viivästyttämään ja jopa perumaan.

– Tällä vaalikaudella ollaan saatu lisärahoitusta: vuonna 2016 saatiin 50 miljoonaa eu-

roa materiaalihankintoihin. Se on asteittain noussut ja tänä vuonna se on 130 miljoonaa ja ensi vuonna 150 miljoonaa euroa vuotuisena. Kyse ei ole tasokorotuksesta, vaan viime vaalikaudella syntyneen kuopan paikkauksesta. Kaudellani on kyetty erityisesti kehittämään tykistöä. Etelä-Koreasta ostettiin 48 kappaletta K-9 Thunder eli moukaripanssarihaupitseja. Raskaalle raketinheittimistölle on ostettu kaukovaikutteisia ammuksia. Olin niiden toimintaa todentamassa 1. joulukuuta Sodankylässä, jossa ensimmäisenä ihmisenä maailmassa ammuin kolmen raketin sarjan. Raketit lensivät runsaat 60 kilometriä Rovajärven ampumaradalle ja osuivat kohteeseensa. 12 metriä ennen maanpintaa raketti räjäyttää 80 000 volframikuulaa ja sen näköistä oli jälkikin, Niinistö innostuneesti kertoo.

Kaukovaikutteinen tykistö on ollut prioriteettina, johon on kirsikkana kakun päälle tämän vuoden alkupuolella päätetty Israelista ostaa vastatykistötutkia. Maavoimia on nyt pystytty kehittämään radikaalilla tavalla, mikä ei Niinistön mielestä julkisuudessa ole sillä tavalla vielä näkynyt.

– Vastatykistötutkia ei vastaa vain maavoimien tarpeeseen, vaan sen ominaisuuksia voidaan hyödyntää kaikkeen, muun muassa ilmavalvontaan. Suorituskyky edellä ollaan menty ainakin tällä vaalikaudella. Olemme

tehneet armotonta kilpailutusta ja olemme saaneet parasta tavaraa hyvään hintaan, Niinistö vakuuttaa.

Puolustusta kehitetään 2030-luvulle

Puolustuksemme uskottavuuteen liittyy Niinistön mielestä olennaisesti sen strateginen kehittäminen, joka on parhaillaan laajasti käynnissä. Uusien hävittäjien hankinta on noussut ennen eduskuntavaaleja otsikoihin kysymyksenä koneiden lukumäärästä, joka oli jo parlamentaarisesti suuruusluokkana sovittu. Niinistö myöntää, ettei tämän viestinnässä ole onnistuttu, kun se nyt näin nousi julkiseen väittelyyn.

– Koneiden määrä ei ole toissijainen, vaan se on olennainen, kun luodaan maan kattava kyky. Me olemme nyt ostamassa järjestelmää – JOINT-kykyä eli yhteistoimintakykyä koko puolustusvoimille. Silloin meillä on se itsenäinen puolustuskyky, puolustaa Suomea maalla, merellä ja ilmassa. Meille tulee laivue 2020, jossa on neljä monitoimikorttia, jotka osallistuvat maa- ja ilmapuolustukseen meripuolustuksen ohella. Niillä on kulkukyky jäissä, torpedokyky, miinanlaskukyky ja ilmatorjuntakyky, jotka ovat harvinaisia kykyjä laivoissa maailmalla. Me hankimme parhaat mahdolliset hävittäjät Suomelle Hornetien korvaajiksi. Olemme päässeet kehittämään maavoimia tällä hallituskaudella, ja toivottavasti ensi vaalikaudella pystytään lunastamaan optio ostaa 48 kappaletta lisää näitä K9-moukareita. Sen jälkeen me olemme pohjoisen Euroopan johtava sotilasmahti. Silloin meillä on vakaa asema, olemme me sotilaallisesti liittoutuneita tai emme, niin meillä on uskottava itsenäinen kyky puolustaa omaa valtioaluettamme, Niinistä vakuuttaa.

Ilmatorjunta vastaan hävittäjät

Niinistö pitää uskomattomana, julkisuudessa ajoittain käytävää väittelyä siitä, kuinka monta hävittäjää voitaisiin korvata ilmatorjuntaohjuksilla.

– BUK-järjestelmän myötä meiltä poistui korkeimpien korkeuksien puolustusky-

ky. Meillä on NASAMS-järjestelmä, joka on pätevä järjestelmä, mutta joka ei ulotu ylös. Odotamme NASAMSilta tai joltain muulta valmistajalta pidemmän ulottuvuuden ratkaisua, jotta saamme ylemmät korkeudet hallintaan. Nyt se hoidetaan hävittäjillä. Parhailaan on tutkimusprosessi käynnissä, mistä löytyisi paras ratkaisu.

– Voin sanoa, että BUK-järjestelmästä luovuttiin liian aikaisin. Suomi oli ensimmäinen maa, joka siirsi BUK-järjestelmän museoon. Nyt voidaan myös sanoa, että se ei ollut niin sanottu ulkomaanversio, vaan Venäjän omaan käyttöön tekemä versio, eli tässä BUK:ssa ei ollut bugia. Niiden varaosien saanti alkoi tyrehtyä ja kyse oli myös elinkaaripäivityksestä, joka olisi ollut sensitiivinen, Niinistö selventää.

Ministerin poliittinen avustaja Petteri Leino liittyy keskusteluun ilmatorjunnasta.

– Ihmiset eivät ymmärrä tämän ilmatorjunnan hintaa. Kun Ruotsi osti Patriotit ja maksoi noin miljardi euroa, niin nyt heillä on optio ostaa 300 ohjusta, mitkä maksavat neljä miljardia. Niillä Patriot-pattereilla he pystyvät suojaamaan pelkän pääkaupungin. Jos me hankittaisiin koko maahan kattava Patriot-ilmapuolustusjärjestelmä, niin se olisi paljon kalliimpi kuin HX-hankinta.

– Siinä jäisivät kaikki muut kyvyt saamatta – nimenomaan tämä JOINT-kyky, ilmasta maahan -kyky, alueellisen koskemattomuuden valvonta ja torjunta, Niinistö lisää.

Ilmavoimien HX-hanke

– Julkisuudessa on keskusteltu Pariisin rauhansopimuksesta, josta meille on tullut keskusteluun tämä 60 konetta. Tämä on ollut pidemmän kauden verraten vähävaraisen maan ratkaisu. Infrastruktuurimme on rakentunut reilulle kuudellekymmenelle koneelle. Mutta se todellinen tarve on tietysti suurempi. Uskottava itsenäinen puolustus vaatii merkittävää konevaraa. Meillä pitää olla rikkomavaraa, taisteluissa pakostakin syntyy tappioita. Jatkuvaan koko maan ilmapuolustukseen – ilmaherruuteen – tarvitaan noin satakunta konetta. Tämä 64 konetta on ehdoton minimi. On valitettavaa, jos eduskuntavaaleissa tästä tulee tällainen kiistakysymys, ministeri harmittelee.

– Meidän täytyy ehdottomasti mennä niin kuin tasavallan presidentti on linjannut: mennään suorituskyky edellä, sotilaat suosittelevat parasta mallia, toki poliittiset päätöksentekijät tekevät sitten poliittisen päätöksen. Tämä linjaus tehtiin jo vuonna 1992, kun Mauno Koivisto oli tasavallan presidenttinä, hän päätti suorituskyky edellä sen, mitä sotilaat ehdottivat. Onneksi nykyinenkin tasavallan presidentti on näin ymmärtänyt ja asian linjannut. Tämän kanssa

Ministeri esittelee Marski-neuvotteluhuoneen seinällä olevaa taulua, jossa kuvataan Talvisodan tammikuun 6. päivän taistelua, jossa ässä, luutnantti Jorma Sarvanto saavutti kuusi ilmavoittoa neljässä minuutissa. Taulu on saatu Suomi 100 -lahjoituksena Yhdysvalloista ms. Jerry Ghiglieriltä Portlandista. Kuva: Hasse Vallas.

on kyllä suomalaisten poliitikkojen elettävä, Niinistö perustelee.

– Ilmavoimien perustelu 64 koneesta on taistelutavan mukaisesti avattu. Minun mielestäni sitä on liikaakin avattu julkisuuteen, mutta kun se on nyt avattu, niin sen kanssa on eletävä: neljän koneen parvitaktiikka ja toimintasäde 500 kilometriä, Etelä- ja Pohjois-Suomessa.

Ilmavoimien toimintaedellytykset

Puolustusvoimauudistuksessa ilmavoimat joutui kovaan paikkaan, kun tukikohtia vähennettiin, henkilöstöä vähennettiin. Itämeren alueen ilmatoiminnan aktivoitua on tunnistusvalmiuksia kohotettu. On jopa puhuttu, että ilmavoimat on ajettu hapoille.

– Ilmavoimien tilanne on kyllä tunnistettu. Olen kiertänyt ilmavoimien toimipisteet ja sain viime syksyn budjettiriihessä 5,8 miljoonaa euroa tälle vuodelle, millä rahoitettiin 100 uutta virkaa puolustusvoimille. Niistä noin puolet tulee ilmavoimille, pääasiassa aliupeerien virkoja. Ilmavoimien häntään on nyt saatu laastaria. Toivomme, että tulevaisuudessa hallitusneuvotteluissa tunnustetaan laajemminkin tämä puolustusvoimien lisähenkilökunnan tarve, koska puolustusvoimauudistuksessa poistettiin 2 300 ihmistä kirjavyvyydestä ja jäljelle jäin noin 12 000. Samaan aikaan kasvoivat nämä valmiudelliset vaatimukset. Puolustusvoimat muuttui koulutusorganisaatiosta pääsääntöisesti valmiusorganisaatioksi. Henkilöstön paine kasvoi aivan valtavasti, mikä näkyi ilmavoimissa selvimmin.

– Täytyy kiittää ilmavoimien henkilökuntaa siitä, että se on hienosti jaksanut tehtäviä hoitaa. Ylitöitä on tehty lujasti, mutta pientä helpotusta on nyt luvassa, ministeri vakuuttaa.

HX-hanke tuo miljardien arvoisen kaluston lentotukikohtiimme. Onko meillä riittävästi resursseja toimia hajautetusti, kuten ilmavoimien toimintatapa edellyttäisi? Ruotsilla on ollut erittäin tehokas Bas 90-tyyppinen ilmavoimien tukeutumisjärjestelmä käytössään. Millaisia suunnitelmia Suomella on olemassa?

– Ruotsi on maisemoinut niitä vanhoja varatukikohtiaan sadoilla miljoonilla euroilla ja nyt he pohtivat, josko niitä palautettaisiin käyttöön. Aivan käsittämätöntä touhua, kuin ikuinen rauha olisi laskeutunut. Meillä on näitä levennettyjä maantienpätkiä. Kä-

Puolustusministeri teki puolustusvoimien komentajan, kenraali Jarmo Lindbergin kanssa tutustumismatkan Alaskaan, jossa he seurasivat Suomen osaston johtajan, eversti Timo Herrasen kanssa suomalaisen Hornet-osaston toimintaa Red Flag -harjoituksessa, joka on ilmeisesti suurin, johon Suomen ilmavoimat on koskaan aiemmin osallistunut. Kuva: Joni Malkamäki/Ilmavoimat.

vimme viime syksynä seuraamassa Jokioisissa ilmavoimien harjoitusta. Siinä sai kyllä kuvan, että Suomen ilmavoimat on liikkeellä. Siellä oli jatkuvaa lentotoimintaa, aivan mahtava suoritus. Me pystymme tällä hetkellä ainoana maana maailmassa hajautamaan toimintamme välittömästi. Tämä järjestelmä on riittävä Suomelle. Ruotsi ottaa tällä hetkellä oppia Suomesta. Ruska 17 -harjoituksessa Gripenit nousivat suomalaisista maantietukikohdista. Jatkossa tätä pitää viedä Ruotsiinkin päin, jotta voimme sielläkin harjoitella vastaavasti ja tukeutua sinnekin. Mahdollinen vastustaja ei koskaan tiedä, missä meidän koneemme kulloinkin ovat, Niinistö luonnehtii.

Kauhavan tukikohdasta luopuminen johdattiin puhtaasti vuoden 2011 hallitusohjelmasta, jossa määrättiin 200 miljoonan euron säästöt, josta ilmavoimien osalle lankesi 10 miljoonaa euroa. Ilmavoimilla ei ollut enää mitään säästöehdotusta siinä vaiheessa, kun puolustusvoimauudistus oli jo suunniteltu.

– Yksi tukikohta piti lakkauttaa. Se oli menetyksensä ilmavoimille, mutta meidän maantietukikohdajärjestelmämme toimii ja sitä kehitetään jatkuvasti yhteistyössä Ruotsin kanssa, vaikka meillä on tästä köyhän miehen versio olemassa. Ilmavoimat tietysti valmistautuu aina alivoimaisena ja tulen alla. Suojauksen tehostamiseksi olen allekirjoittanut syksyl-

lä päätöksen kotimaisten keklar-suojien hankinnasta.

– Tikkakosken suuntaan saatiin levennys Kirrin moottoritiele ja Tikkakosken tukikohdalle varalaskupaikka. Olemme yhteistyöllä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa tälläkin vaalikaudella saaneet näitä lisää, ministeri iloitsee.

Puolustusministeri Jussi Niinistö koee Suomen puolustuksen olevan kunnossa ja kehittyvän edelleen hyvään suuntaan. Hän näkee, että Suomi saa myös ulkopuolista apua, jos siitä on hyötyä apua antavalle osapuolelle.

– Talvisodassa Ruotsi auttoi juuri sen verran, kun katsoi itselleen tarpeelliseksi. Jatkosodassa ei tarvinnut enää niin paljon auttaa, kun me saimme apua Saksalta. Jatkossakin Ruotsi auttaa meitä, jos joudumme pulaan, sen verran kuin se heitä itseään hyödyttää. Puolustuselonteossa sanotaan, että Suomen ja Ruotsin väliselle puolustusyhteistyön kehittämiseksi ei ole mitään rajoja. Löfvenin uusi kakkoshallitus linjasi, että puolustusyhteistyötä Suomen kanssa kehitetään. Me olemme yhdessä enemmän. Se on signaali muualle maailmaan, Niinistö perustelee.

Suomen ja Ruotsin puolustusten konkreettisesta yhdistämisestä Niinistö heittää ilmavoimien osalta naureskellen veikkauksensa: se vaatisi ehkä yhteistä konetyyppiä! ✈